

Soạn văn lớp 6 bài Thánh Gióng (trang 19, 20, 21, 22) - Chân trời sáng tạo

* Chuẩn bị đọc:

Em nghĩ thế nào về việc một cậu bé ba tuổi bỗng nhiên trở thành tráng sĩ?

Việc một cậu bé ba tuổi bỗng nhiên trở thành tráng sĩ là điều rất kì lạ. Điều đó cho thấy Gióng không phải người bình thường mà là một con người phi thường, được sinh ra để làm việc lớn, giúp dân cứu nước.

* Trải nghiệm cùng văn bản:

1. Dự đoán: Sự ra đời và những biểu hiện khác thường của cậu bé dự báo điều gì?

Những điều kỳ lạ như mẹ ướm chân – mang thai, ba tuổi chưa biết nói, rồi bỗng cất tiếng nói đòi đi đánh giặc cho thấy Gióng là một người không bình thường, sinh ra để làm việc phi thường, báo hiệu rằng cậu sẽ trở thành một người hùng giúp nước.

2. Suy luận: Từ "chú bé" được thay bằng từ "tráng sĩ" khi kể về Thánh Gióng. Sự thay đổi này trong lối kể có ý nghĩa gì?

Từ "chú bé" được thay bằng "tráng sĩ" vì Gióng đã thay đổi rất lớn: từ một đứa trẻ lên ba chưa biết nói, bỗng lớn nhanh như thổi, trở thành người có sức mạnh to lớn, đi đánh giặc cứu nước.

Điều này cho thấy Gióng là hình ảnh của người anh hùng, khi đất nước cần thì sẽ "vươn vai" đứng dậy, mạnh mẽ bảo vệ quê hương.

3. Suy luận: Việc kể về những dấu tích đánh giặc của Thánh Gióng trong đoạn kết có ý nghĩa gì?

Những dấu tích như làng Cháy, đền thờ, bãi ngựa Gióng phi qua... là cách người dân ghi nhớ công ơn Thánh Gióng. Việc này thể hiện lòng biết ơn, sự tự hào của dân tộc với người anh hùng đã giúp nước cứu dân.

* Suy ngẫm và phản hồi

Câu 1: Liệt kê một số chi tiết kì ảo gắn liền với các sự việc sinh ra và lớn lên, ra trận và chiến thắng, bay về trời của nhân vật Gióng?

- Ra đời kỳ lạ: mẹ ướm chân – mang thai, 12 tháng mới sinh.
- Ba tuổi không biết nói, đặt đâu nằm đó.
- Nghe tin giặc đến thì bỗng cất tiếng nói, đòi ngựa sắt, áo giáp, roi sắt.
- Lớn nhanh như thổi, ăn bao nhiêu cũng không đủ no.
- Vươn vai thành tráng sĩ, cưỡi ngựa sắt phun lửa đánh tan giặc.
- Khi thắng trận, bay về trời.

Câu 2: Nhân vật Gióng đã nói gì với mẹ và sứ giả khi biết tin nhà vua đang tìm người tài đánh giặc cứu nước? Theo em, vì sao khi nghe Gióng nói, sứ giả "vừa kinh ngạc, vừa mừng rỡ"?

- Gióng nói với mẹ: “Mẹ mời sứ giả vào đây”. Gặp sứ giả, Gióng bảo: “Ông về tâu vua sắm cho ta ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt, ta sẽ đánh tan giặc”.
- Sứ giả kinh ngạc vì Gióng là cậu bé chưa từng nói, nay lại nói rõ ràng, mạnh mẽ.
- Sứ giả mừng rỡ vì đất nước đang nguy cấp, tìm mãi không có người tài – nay tìm được người dám nhận nhiệm vụ lớn.

Câu 3: Văn bản trên đã sử dụng nhiều từ ngữ khác nhau để chỉ nhân vật Gióng. Em hãy liệt kê các từ ngữ ấy thành hai nhóm theo hai thời điểm: trước và sau khi Gióng "vươn vai" thành tráng sĩ để ra trận đánh giặc?

- Trước khi ra trận: cậu bé, đứa bé, chú bé
- Sau khi ra trận: tráng sĩ, Phù Đổng Thiên Vương

Câu 4: Từ kết quả liệt kê ở câu 3, hãy cho biết từ ngữ nào được lặp lại nhiều lần nhất và việc lặp lại ấy có tác dụng thế nào?

- Từ “tráng sĩ” được lặp lại nhiều nhất.
- Việc lặp lại cho thấy: Gióng không còn là một đứa trẻ bình thường nữa, mà là một người anh hùng mạnh mẽ, dũng cảm, đại diện cho sức mạnh dân tộc.

Câu 5: Nhân vật truyền thuyết thường xuất hiện nhằm thực hiện một nhiệm vụ lớn lao. Nhiệm vụ của Gióng là gì và quan trọng như thế nào?

- Gióng có nhiệm vụ đánh giặc cứu nước.
- Nhiệm vụ ấy rất quan trọng vì: nếu không có người đánh giặc, đất nước sẽ rơi vào tay kẻ thù. Gióng giữ yên bờ cõi, đem lại cuộc sống bình yên cho nhân dân.

Câu 6. Theo một số bạn, truyện Thánh Gióng lẽ ra nên kết thúc ở câu “Đến đây, một mình một ngựa, tráng sĩ lên đỉnh núi, cởi giáp sắt bỏ lại, rồi cả người lẫn ngựa từ từ bay lên trời”. Các bạn ấy cho rằng: phần văn bản sau câu văn này là không cần thiết, vì không còn gì hấp dẫn nữa. Em có đồng ý như vậy không? Vì sao?

- Không nên bỏ.
- Vì phần kết giúp người đọc thấy rằng Gióng là vị thánh, và người dân vẫn ghi nhớ công ơn qua các dấu tích như làng Cháy, đền thờ.
- Là cách dân gian tôn vinh anh hùng và gắn truyện với đời sống thực.

Câu 7. Sau khi đọc truyện Thánh Gióng, em có suy nghĩ gì về truyền thống yêu nước, chống giặc ngoại xâm của dân tộc ta?

→ Truyện Thánh Gióng cho thấy người Việt Nam rất yêu nước. Khi đất nước bị xâm lăng, dù là một cậu bé cũng sẵn sàng đứng dậy bảo vệ quê hương. Nhân dân góp gạo nuôi Gióng, thể hiện tinh thần đoàn kết, cùng nhau giữ gìn đất nước.